

Overweging Kerstmorgen 2011: 'Op zoek naar een koning'

zondag 25 december 2011

Gereformeerde Kerk Loosdrecht

ds. Stefan Dijkhuizen

Overweging:

Lieve mensen, jongens en meisjes, iedereen op bezoek bij het koningskind van Kerst,

vier weken lang zijn de kinderen van de kindernevendienst, en wij met jullie, op zoek geweest naar de koning. En vandaag hebben we hem gevonden, vandaag gaan we op bezoek. We gaan op 'audiëntie' zoals je dat dan heel deftig noemt.

En als ik zo om mij heen kijk, zie ik dat jullie je daar goed op hebben voorbereid. Want we zien er allemaal weer keurig gekleed uit, en misschien heb je wel speciaal voor vandaag een prachtig, nieuw kerstoutfit aangetrokken. Dat hoort natuurlijk ook wel, als je een koning gaat bezoeken.

Maar om de koning van Kerst te kunnen zien, blijkt vanmorgen hier in de kerk, dat we heel goed moeten kijken. Sterker nog, misschien moeten we proberen te zien met hele andere ogen dan we gewend zijn... Want er is geen paleis, er is geen troon...

Kerstmis vraagt dit jaar - op de zoektocht naar een koning - of we met een totaal andere blik willen kijken. Hopelijk raak je niet teleurgesteld om wat je ziet, maar het is een nogal naakte waarheid.

We kennen allemaal vast wel het sprookje van de nieuwe kleren voor de keizer. De verwende en ijdele keizer, in al zijn rijkdom, pracht en praal, hij laat zich bedotten door zijn kleermakers. En in zijn Adamskostuum paradeert hij langs de mensen, en niemand durft er iets van te zeggen... totdat... totdat een kind het ziet, en het wel aandurft...

Vandaag gaat het ook over zo'n keizer. Hij heeft dan wel een andere naam, Augustus, maar ook hij heeft het nogal hoog in zijn bol. Hij wil al zijn onderdanen in beeld wil krijgen. Iedereen moet ingeschreven worden. De evangelist Lucas zet extra hoog in aan het begin van zijn verhaal: Rome, een keizerlijk decreet, en zijn generaal Quirinius zal het wel eventjes regelen.

Het kerstverhaal gaat natuurlijk over een koning. De koning, de langverwachte vorst. Israël riep er al eeuwen om. En met een heel engelenleger wordt hij aangekondigd... De hemel trekt alle registers open, het licht gaat aan, en...

Maar wat er dan wordt onthuld is eerder onthutsend. Nietsverhullend. Haast niet te zien. Ach ja, schattig zo'n kind, maar wat is het nou helemaal.

Misschien is het wat gezocht, maar wat zou het toch fantastisch zijn als er vanmorgen ook maar één kind zou opstaan, als we allemaal zouden opstaan, en het echt durven te zien:

Dit kind, in die vieze stal, dit kind is die koning. De koning, zo arm en zo naakt. Dat is 'em nou: God-met-ons, niet in een paleis of luchtkasteel, maar in een stal en bij de beesten af. Dit is ons kerstkind! Wie het ziet, mag het zeggen...

Met de Rechters mee zijn we de afgelopen weken op zoek gegaan naar een koning. Het kompas leidde ons langs bijzondere mensen en verhalen van lang geleden, want het volk van God is eigenlijk haar hele geschiedenis lang al op zoek naar een goede koning.

En meer en meer ging zich aftekenen wat voor koning we dan precies aan het zoeken waren. Iemand die het volk op de juiste wegen kon leiden, die vrede zou brengen, een man van God!

De wijze Deborah zong er een lied over. Deze koning zou tegen alles in toch altijd voor een nieuw begin kunnen zorgen. Het verhaal over de bomenkoning liet vooral zien hoe die gezochte koning niet zou moeten zijn. En in Simson gloorde er al eventjes het zonlicht aan de horizon. Niet zo gek dus, dat de verwachtingen hoog gespannen zijn...

Maar wat begint het dan klein. Wat is het vernederend om te horen van een koning in een stal. Op de plek waar slaven horen, als eerste bezocht door schorriemorrie uit het duister. En wat is het ver weg van Rome, van New York, Moskou of Pyongyang...

Het is de zoon van David, want hij wordt geboren in Bethlehem, maar wie met een politieke of militaire bril op kijkt, zal helemaal niets zien. Geen geliefde leider, geen grote generaal, maar een kind, weerloos en klein.

Kerst, hoe vaak we het ook al gevierd hebben, en hoe automatisch we haast ieder jaar weer uitpakken en alles versieren, Kerst blijkt het feest van het kijken met andere ogen.

En als God het blijkbaar aandurft om zich zo te geven aan de mensen, als Hij zo koning wil zijn, dan zal er toch ook iets bij ons veranderen. Dat kan haast niet anders. Dan ga je als vanzelf anders naar deze wereld kijken.

Mensen worden geraakt, niet door macht en goud, maar door armoede en een afhankelijk, hulpeloos kind. Een koningskind in een kribbe, een koning op een ezel, een bespotten koning aan een kruis.

Misschien zijn daar wel de ogen van een kind voor nodig, om dit te kunnen zien. Arme grote mensen... 'Maar hij heeft helemaal geen kleren aan! Hij is naakt!'

Er is geen andere weg om God en mensen bij elkaar te brengen. Het is vrede die alle verstand te boven gaat. Kerst is dat er andere wegen zijn. Het roept het kind in onszelf wakker, dat er bij iedereen in zit: 'Kom maar kijken'. Wie durft het te zien? Ik wens iedereen dat zalige kerstlicht in zijn of haar ogen toe. Amen.